

**ГОРІШНЬОПЛАВНІВСЬКА МІСЬКА РАДА
КРЕМЕНЧУЦЬКОГО РАЙОНУ ПОЛТАВСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ

РІШЕННЯ

14.05.2024

м. Горішні Плавні

№ 163

**Про схвалення проєкту Корекційної
програми для кривдників та батьків,
які не виконують батьківські обов'язки,
в Горішньоплавнівській міській
територіальній громаді на 2024-2028 роки**

На виконання власних повноважень, зазначених в статтях 27, 52 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Сімейного кодексу України, законів України «Про охорону дитинства», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про протидію торгівлі людьми», керуючись постановами Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 № 585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах», від 22.08.2018 № 658 «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статі», наказу Міністерства освіти і науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників з іншими органами та службами», наказу Міністерства соціальної політики України від 01.10.2018 № 1434 «Про затвердження Типової програми для кривдників», виконавчий комітет Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області

ВИРІШИВ:

1. Схвалити проєкт Корекційної програми для кривдників та батьків, які не виконують батьківські обов'язки, в Горішньоплавнівській міській територіальній громаді Кременчуцького району Полтавської області на 2024-2028 роки (додається).
2. Винести проєкт Корекційної програми для кривдників та батьків, які не виконують батьківські обов'язки, в Горішньоплавнівській міській територіальній громаді Кременчуцького району Полтавської області на 2024-2028 роки на затвердження чергової сесії Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області.

Міський голова

(підписано)

Дмитро БИКОВ

Додаток
до рішення виконавчого комітету
Горішньоплавнівської міської ради
14.05.2024 № 163

Проект

**Корекційна програма
для кривдників та батьків, які не виконують батьківські обов'язки,
в Горішньоплавнівській міській територіальній громаді на 2024-2028 роки**

Паспорт програми

1.	Назва Програми	Корекційна програма для кривдників та батьків, які не виконують батьківські обов'язки, в Горішньоплавнівській міській територіальній громаді Кременчуцького району Полтавської області.
2.	Рішення виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області про погодження програми	Від 14.05.2024 № 163
3.	Ініціатор розроблення Програми	Служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області.
4.	Розробник Програми	Служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області.
5.	Суб'єкти Програми	Відділ освіти Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області, управління охорони здоров'я Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області, управління соціального захисту населення Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області, служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області,

		відділення поліції №2 (м. Горішні Плавні) Кременчуцького РУП ГУНП в Полтавській області, Горішньоплавнівська міська філія Полтавського обласного центру зайнятості, адміністрації навчальних закладів міста за участю громадських організацій та об'єднань.
6.	Відповідальний за організацію та впровадження Програми	Служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області.
7.	Відповідальний виконавець Програми	Служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області.
8.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, Всього:	Програма не потребує фінансування

I. Загальні положення

1. Корекційною програмою (далі – Програма) передбачено комплекс заходів за результатами оцінки ризиків, спрямованих на зміну насильницької поведінки кривдника та батьків, формування у них нової, неагресивної моделі поведінки у приватних стосунках, відповідального ставлення до власних вчинків та їхніх наслідків, на викорінення дискримінаційних уявлень про соціальні ролі та обов'язки жінок і чоловіків, на підвищення рівня відповідальності батьків щодо виконання батьківських обов'язків.

2. У Програмі терміни вживаються у значеннях, наведених у законах України «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про охорону дитинства», «Про соціальні послуги», інших нормативно-правових актах.

3. Мета Програми – корекція агресивної поведінки кривдника, підвищення рівня виховного потенціалу батьків, які не виконують батьківських обов'язків, формування соціально прийнятних норм, гуманістичних цінностей та ненасильницької поведінки.

4. Завданнями Програми є:

- сприяння зміні насильницької поведінки кривдника та батьків;
- сприяння засвоєнню кривдником та батьками моделі сімейного життя на засадах гендерної - рівності, взаєморозуміння, взаємоповаги і дотримання прав усіх членів родини, формування у кривдника конструктивної моделі поведінки у приватних стосунках;
- сприяння оволодінню кривдником та батьками знаннями про основні норми законодавства в сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, а також про види відповідальності за його вчинення;

- формування у кривдника та батьків відповідального ставлення до власної поведінки та її наслідків для себе та оточуючих;
- сприяння розвитку у кривдника та батьків емоційного інтелекту та самосвідомості;
- розвиток навичок кривдника/батьків до конструктивного безконфліктного спілкування, ефективної та ненасильницької комунікації;
- розвиток здатності кривдника/батьків виявляти, аналізувати та усвідомлювати свої негативні думки, когнітивні фільтри, помилки, емоції, керувати ними, розуміти їх наслідки.

5. Організацію та координацію Програми забезпечує служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області згідно до вимог статті 28 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

5.1. Виконання та реалізацію Програми забезпечує служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконавчого комітету Горішньоплавнівської міської ради Кременчуцького району Полтавської області.

5.2. Суб'єкти, відповідальні за виконання Програми, що проводять заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, можуть залучати до виконання цієї Програми: підприємства, установи, організації, громадські об'єднання, фізичних осіб - підприємців, а також фізичних осіб, які надають соціальні послуги (за їх згодою), відповідно до законодавства.

6. Цю Програму реалізують фахівці, які мають фахову вищу освіту (в тому числі психолог, психотерапевт, психіатр) та пройшли відповідне спеціалізоване навчання з проведення програм для кривдників, представляють суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі або залучені та проводять програму для кривдників на замовлення суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству та/або насильству за ознакою статі, в порядку, передбаченому чинним законодавством.

До проведення окремих занять або для висвітлення окремих тем, в якості викладачів/тренерів залучаються експерти, фахівці, які не проходили спеціальної підготовки, але мають відповідну освіту, зокрема представники структурних підрозділів міської ради, відділення поліції №2 (м. Горішні Плавні) Кременчуцького РУП ГУНП в Полтавській області, надавачів соціальних послуг, закладів освіти, охорони здоров'я (психіатр, невролог, лікар відповідного профілю тощо), а також фахівці в галузі права, представники громадських об'єднань (за їх згодою).

7. Кривдника може бути направлено на проходження Програми на строк від трьох місяців до одного року у випадках, передбачених законодавством за рішенням суду, а батьків, які не виконують батьківських обов'язків, за рішенням органу опіки та піклування Горішньоплавнівської міської ради (відповідно до пункту 23 Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2020 р. №585 «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах».

Також кривдник та батьки можуть брати участь у цій Програмі за власною ініціативою.

8. Заходи з організації та забезпечення проходження Програми кривдником та батьками проводяться на підставі інформації, отриманої відповідно до законодавства від відділу поліції, суду, органу опіки та піклування.

Інформування суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству, щодо ухвалення рішення суду про направлення кривдника/батьків на проходження програми для кривдників здійснюється відповідно до частини першої статті 15 Закону України «Про запобігання та протидію домашньому насильству».

9. У разі неприбуття кривдника/батьків для проходження Програми або ухилення від її проходження без поважних причин Служба у справах дітей, сім'ї та молодіжної політики виконкому повідомляє про це письмово протягом трьох робочих днів відділення поліції №2 (м. Горішні Плавні) Кременчуцького РУП ГУНП в Полтавській області для вжиття відповідних заходів.

10. У Програмі може взяти участь будь-яка особа, яка належить до групи ризику щодо вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі.

II. Методологічні засади

1. Цю Програму розроблено на засадах когнітивно-поведінкової психології. Такий підхід у роботі з цільовою групою дає змогу не тільки корегувати поведінку особи, яка вчинила домашнє насильство, ухиляється від виконання батьківських обов'язків, а й формувати в неї гуманістичні цінності.

2. Когнітивні методики спрямовані на досягнення довгострокових і тривалих позитивних результатів через зміну переконань особи, мотивів поведінки, розв'язання її психосоціальних проблем.

3. Робота із кривдником/батьками спрямовується на зміну дезадаптивних особистих переконань, корекцію когнітивних помилок, зміну дисфункціональної поведінки завдяки усвідомленню особою впливу думок на емоції та поведінку людини, через розвиток здатності людини виявляти та усвідомлювати свої негативні автоматичні думки, керувати ними, розуміти їх наслідки, виявляти свої когнітивні помилки і долати їх.

4. Програмою передбачається комплексний підхід до проведення корекційної роботи з особами, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення, в тому числі батьками, які ухиляються від виконання батьківських обов'язків.

Характеристика Програми для осіб, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення:

цільова група – кривдники;

кількість діагностичних занять - 4;

кількість групових занять - 9;

кількість індивідуальних занять - 20.

5.Форми роботи та тривалість цієї програми:

Характеристика Програми для осіб, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення:

- цільова група – кривдники;

- кількість діагностичних занять - 6 сесій;

- кількість групових занять - 18 сесій;
- кількість індивідуальних занять - 14 сесій.

Форми роботи та тривалість цієї Програми:

- діагностування - тривалість - 6 сесій, 1 сесія - 1 година;
- до проведення діагностики залучаються лікарі-психіатри (за згодою);
- індивідуальна робота - тривалість - 14 год 30 хв, 1 сесія - 1 год;
- до індивідуальної роботи входить мотиваційна бесіда - 1 сесія тривалістю 1 год 30 хв;
- групова робота - загальна тривалість - 30 год. Заняття складається з 1-2 сесій, тривалість 1 сесії - 1 год 20 хв, із перервою між сесіями - 10 хв. За відсутності можливості проводити довготривалі заняття, кожна сесія може проводитися під час окремої зустрічі;
- періодичність - не рідше ніж один раз на тиждень.

Характеристика Програми для батьків, які не виконують своїх батьківських обов'язків:

цільова група – батьки, які не виконують своїх батьківських обов'язків;

кількість індивідуальних занять – 9 сесій, 1 сесія – 1 година;

кількість групових занять – 12 сесій, 1 сесія – 1 година.

Фахівцями, які реалізують Програму, можуть бути практичний психолог, психотерапевт, психіатр, які пройшли спеціальну підготовку, перепідготовку, курси підвищення кваліфікації та представляють суб'єкти, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству.

6. Фахівці, які реалізують Програму, повинні керуватися такими принципами:

- конфіденційності та захисту персональних даних відповідно до вимог Закону України «Про захист персональних даних», що гарантує збереження особистої інформації та нерозголошення конфіденційної інформації без згоди особи;

- дотримання прав та свобод людини;

- недопущення дискримінації, забезпечення права кривдника на отримання послуг незалежно від статі, віку, віросповідання, національної приналежності, соціального статусу тощо;

- компетентності та професіоналізму, що полягає в застосуванні спеціальних знань з питань запобігання домашньому насильству;

- комплексності (поєднання діагностичного, мотиваційного та корекційного блоків, різних форм і методів роботи у межах проведення Програми, з урахуванням віку, статі, індивідуальних особливостей кривдника та вчинених форм домашнього насильства або насильства за ознакою статі).

III. Проходження Програми

1. Проходження Програми розпочинається діагностуванням особи, яка вчинила домашнє насильство, жорстоке поводження з дитиною (дітьми) або належить до групи ризику щодо їх вчинення, батьків, які не виконують батьківських обов'язків, у тому числі діагностуванням причин агресивної та насильницької поведінки кривдника.

2. В основу Програми покладено принцип комплексності, що полягає в поєднанні (останній передбачає індивідуальну та групову форми роботи):

- діагностичний блок містить алгоритм проведення діагностики причин насильницьких проявів, агресивної поведінки;
- мотиваційне консультування спрямоване на визначення рівня мотивації для участі у груповій роботі в межах Програми, формування або підвищення мотивації для зміни насильницької, агресивної поведінки, формування відповідального батьківства;
- у блоці «Індивідуальна корекційна робота» представлено індивідуальні корекційні заняття за відповідними темами. Зазначені теми реалізуються на індивідуальних заняттях (сесіях) тривалістю одна година. Рекомендовано проводити щотижня одне заняття.
- блок «Групова корекційна робота» складається із групових корекційних занять за відповідними темами тривалістю від 3 до 6 годин.

3. Програма передбачає застосування широкого спектра різних форм, методів і технік активного навчання дорослих осіб з метою якісного засвоєння інформації та відпрацювання необхідних навичок, використання на практиці отриманих знань і вмій.

4. Теми Програми (як індивідуальних, так і групових занять) висвітлюють питання, спрямовані на розвиток особистості, мотивацію до активної участі в процесі планування подальшого життя, оволодіння навичками безконфліктного спілкування, ефективної комунікації тощо.

5. Програма не є єдиним способом розв'язання проблеми насильства і має застосовуватися в контексті ведення випадку особи, яка вчинила насильство або належить до групи ризику щодо його вчинення; сім'ї, де батьки не виконують батьківських обов'язків.

IV. Тематичний план Корекційної програми

1. Розподіл часу за модулями і темами здійснюється відповідно до Програми.

2. Схема роботи із кривдниками та батьками, які не виконують батьківські обов'язки, визначається індивідуально з урахуванням потреб особи та особливостей, визначених за результатами діагностики.

3. Після завершення занять діагностичного та мотиваційного блоків розпочинається індивідуальна та/або групова робота.

4. Після завершення індивідуальної та/або групової роботи проводиться вторинна діагностика за результатами проходження цієї Програми.

5. Знання та навички, яких має набути особа за результатами проходження Програми:

- 1) знання:
 - понять «домашнє насильство» та «насильство за ознакою статі»;
 - можливих наслідків домашнього насильства та насильства за ознакою статі;
 - відповідальності за вчинення домашнього насильства та насильства за ознакою статі;
 - проявів поведінки, які належать до домашнього насильства та насильства за ознакою статі, агресії, жорстокого поводження;

- факторів впливу на розвиток агресивної поведінки; причин виникнення конфліктів, методів аналізу конфліктних ситуацій, шляхів їх розв'язання та визначення власної ролі у їх вирішенні;
 - форм запобігання конфліктним ситуаціям;
 - впливу гендерних стереотипів щодо соціальних ролей жінки і чоловіка на стосунки в родині;
 - переліку обставин, які можна розцінювати, як загрозу життю або здоров'ю дитини;
 - обов'язків батьків щодо виконання та повноцінного розвитку дитини, відповідно до чинного законодавства;
 - можливих наслідків ухиляння від виконання батьківських обов'язків.
- 2) навички:
- визначати незадоволені власні потреби, які викликають агресію та прояви гніву, та шляхи задоволення потреб ненасильницькими засобами;
 - розпізнавати спускові механізми вияву агресії та усвідомлювати власні почуття й почуття інших людей у ситуації конфлікту;
 - контролювати прояви гніву та агресії щодо інших людей;
 - аналізувати власні дії в ситуації домашнього насильства, насильства за ознакою статі та визначати свої власні можливості на шляху до життя без насильства;
 - розуміти свої власні кордони та кордони інших людей (фізичні та психологічні межі, які визначають діапазон і силу власних дій, а також сприйнятливність до дій навколишнього середовища);
 - будувати безконфліктне спілкування, ефективну комунікацію із членами сім'ї та оточенням на основі взаєморозуміння і взаємоповаги;
 - визначати перспективні цілі та формувати життєві плани, реалізовувати власні плани соціально прийнятним шляхом;
 - розуміти та забезпечувати потреби дитини;
 - володіння методами ненасильницького виховання дітей.

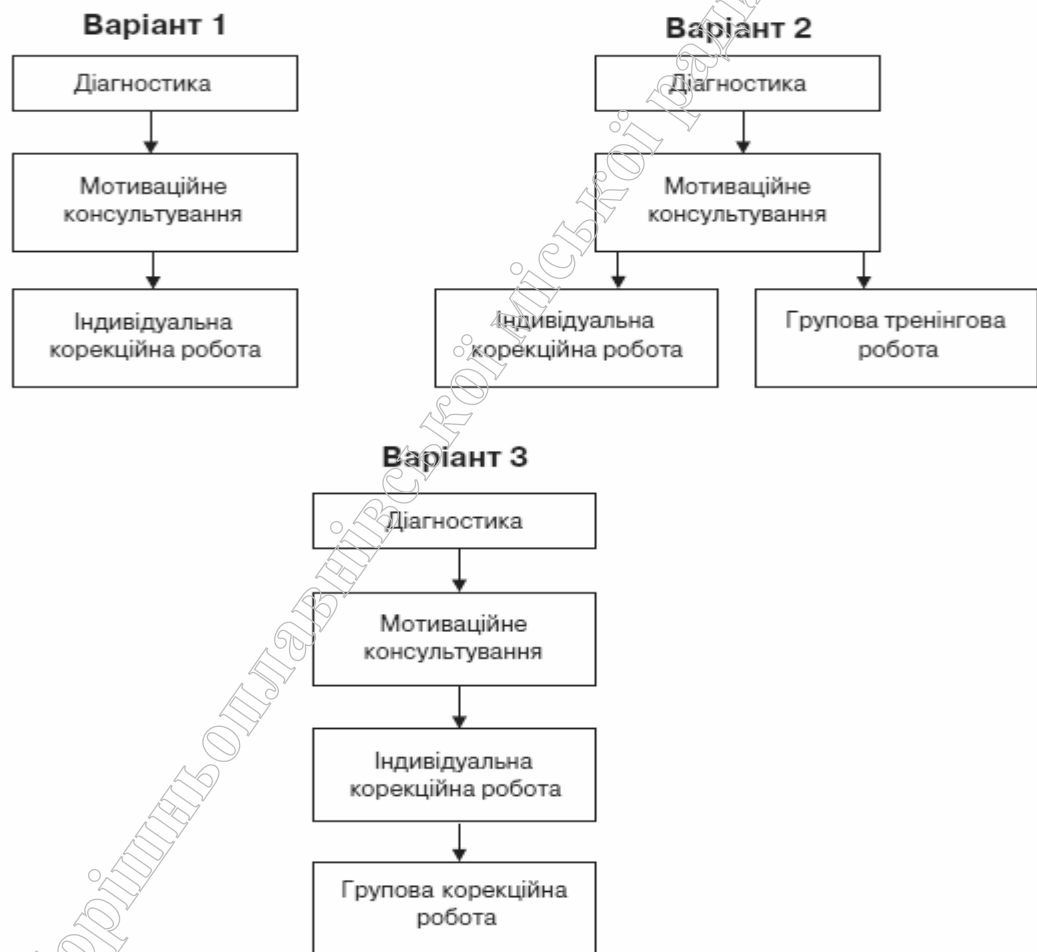
РОЗПОДІЛ ЧАСУ за модулями і темами

№ з/п	Назва модулів, тема, сесія	Кількість годин	
		індивідуальна робота	групова робота
Блок 1	Зміст і методи діагностики психоемоційного стану кривдника/батьків, які вчинили насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	6 год	
Частина 1	Діагностичні методики, що застосовуються до початку корекційної роботи	2 год	
	Проведення психодіагностики. Карта первинного психологічного обстеження кривдника/батьків, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення. Методика діагностики схильності кривдника/батьків до конфліктної поведінки.		

Частина 2	Діагностичні методики, що застосовуються в процесі індивідуальної корекційної роботи	2 год	
	Проведення психодіагностики. Методики визначення наявності травм розвитку особи, що вчинила домашнє насильство		
Частина 3	Проективні методики	2 год	
Блок 2	Технологія проведення мотиваційної бесіди з кривдником/батьками, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	1 год 30 хв	
	Перший етап мотиваційної бесіди	1 год	
	Другий етап мотиваційної бесіди	30 хв	
Блок 3	Програма та зміст індивідуальної корекційної роботи з кривдником/батьками, які вчинили домашнє насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення	13 год	
Тема 1	Прояви агресивності та особиста відповідальність за власні слова й вчинки (одне заняття)	1 год	
Тема 2	Емоційна рівновага (одне заняття)	1 год	
Тема 3	Усвідомлення почуттів (одне заняття)	1 год	
Тема 4	Керування почуттям гніву та самоагресією (два заняття)	2 год	
Тема 5	Формування навичок самоконтролю і саморегуляції (одне заняття)	1 год	
Тема 6	Усвідомлення власних особистісних меж для конструктивного спілкування (два заняття)	2 год	
Тема 7	Подолання страхів (два заняття)	2 год	
Тема 8	Усвідомлення власних потреб і пошук способів їх задоволення (одне заняття)	1 год	
Тема 9	Конструктивне розв'язання конфліктів (одне заняття)	1 год	
Тема 10	Партнерська взаємодія (одне заняття)	1 год	
Блок 4	Програма та зміст групової корекційної роботи з кривдником/батьками, які вчинили насильство або належать до групи ризику щодо його вчинення		30 год
Тема 1	Вступ до корекційної програми для кривдника/батьків, які не виконують батьківські обов'язки. Знайомство. Напрацювання правил роботи групи (одне заняття)		3 год
Тема 2	Установлення індивідуальних цілей та побудова перспективних планів щодо подолання агресивності (одне заняття)		3 год
Тема 3	Механізми агресивної поведінки: які вони, як їх розпізнати та зупинити (одне заняття)		3 год
Тема 4	Сутність насильства та насильства в сім'ї. Види насильства та дії, які слід вважати насильством. Цикл насильства. Наслідки насильства (одне заняття)		3 год
Тема 5	Відпрацювання навичок контролю гніву та		6 год

	агресії (два заняття)		
Тема 6	Ефективна комунікація (у тому числі - з жінками) як дієвий спосіб вирішення конфліктної ситуації (два заняття)		6 год
Тема 7	Формування цілей і перспективних життєвих планів (одне заняття)		3 год
Тема 8	Підведення підсумків участі у корекційній Програмі для кривдника/батьків. Опитування або тестування з метою оцінювання знань та навичок (одне заняття)		3 год
Підсумок		20 год 30 хв	30 год

АЛГОРИТМИ РОБОТИ з особою в межах корекційної програми

**Начальник служби у справах дітей,
сім'ї та молодіжної політики**

Марина ГОРБЕНКО